

BELARUS

İLAC SEKTÖRÜ PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU

Tarih: 01/07/2026

Raporu Hazırlayan: Minsk Ticaret Müşavirliği

1. Ülke Pazarında İlaç Sektörü

1.1 Sektörde Üretim

Belarus'ta 5.407 sağlık tesisi bulunmaktadır; bunların 3.450'si devlete, 1.957'si ise özel sektöre aittir. Belarus'ta ilaç temini stratejik önem taşımaktadır. Ülkede ilaç üretimi yapan 40 kadar şirket bulunmakta olup, bu şirketlerden devlete ait olanlar toplam yerli ilacın %75'ini üretmektedir.

2025 yılı itibarıyla Belarus'ta toplam 5,7 bin ilaç tescil edilmiştir; bunların 1,8 bin adedi yerel üretim, 3,9 bin adedi yabancı menşeli ilaçtır.

Belarus ilaç pazarının hacmi incelendiğinde pazar büyüklüğünün 2025 yılında 2024 yılına göre %12,10 artışla 4.479,15 milyon BYN (1.466,68 milyon ABD Doları) olduğu ve bu hacmin %29'unun hastane; %71'inin perakende sektöründe gerçekleştiği görülmektedir. Pazar hacmine kutu cinsinden bakıldığında, 2024 yılında 366,92 milyon kutu olan hacmin %1,36 artışla 2025 yılında 371,91 milyon kutuya çıktığı görülmektedir. Kutu cinsinde hacmin paylaşımında hastanelerin payı %10 iken perakende sektörünün payı %90'a yükselmektedir. Parasal değer bazında görülen büyümede Belarus Rublesinde görülen değerlenmenin etkisi de dikkate alınmalıdır. 2025 yılında BYN'nin ABD Doları karşısındaki değer artışı %5,46, Euro karşısındaki değer artışı ise %1,48 olmuştur.

Belarus'ta kişi başına ilaç tüketimi, BDT ülkeleriyle karşılaştırıldığında çok yüksek seviyededir ve ülke bu konuda Rusya'dan sonra ikincidir. Belarus'ta kişi başına ilaç tüketim miktarı 2024 yılında 436,4 BYN (134 ABD Doları) (315,4 BYN tutarındaki kısmı perakende sektörü) ve 2025 yılında 491,7 BYN (161 ABD Doları) (348,4 BYN tutarındaki kısmı perakende sektörü) olarak gerçekleşmiştir.

Pazarda ithal ve yerli ilaçların payları incelendiğinde, 2025 yılında ilaçların değer olarak %66,21'inin ithal, %33,79'unun yerli olduğu; kutu bazında ise %31,96'sının ithal, %68,04'ünün yerli olduğu görülmektedir.

Sektördeki şirketler tarafından üretilen ve tüketiciler tarafından en çok talep edilen 10 ilaç grubu şunlardır:

1. Ağrı kesiciler,
2. İltihap önleyici ve romatizma ilaçları,
3. Anemi tedavisi ilaçları,
4. Plazma replasman ve perfüzyon solüsyonları,
5. Psikoleptikler,
6. Sistemik kullanım için antimikrobiyal ilaçlar,
7. Psikostimülanlar,
8. Antiseptikler ve dezenfektanlar,
9. Sinir sistemi hastalıklarının tedavisinde kullanılan diğer ilaçlar,
10. İshal önleyici ilaçlar, bağırsak iltihabı önleyici ve antimikrobiyal ilaçlar.

1.2 Ortalama Üretici Fiyatları

Üretici fiyatları her ilaca göre farklılık göstermekte olup, net fiyat bilgisi açık kaynaklarda bulunmamaktadır.

Toptan satış fiyatları dikkate alındığında, Belarus'ta 2024 yılında ortalama fiyat 10,89 BYN (3,35 ABD Doları), 2025 yılında ise kutu başına ortalama fiyat 12,04 BYN (3,94 ABD Doları) olarak gerçekleşmiştir. İlaç bazında toptan satış fiyatına ulaşmak isteyen firmalar üye olmaları halinde paralı hizmet veren firmalar aracılığıyla her bir ilacın toptan fiyatına ulaşabileceklerdir.

1.3 Sektörde Üretici Yerli Firmalara ve Üretici Birlikleri/Derneklerine İlişkin Bilgiler

İlaç Sanayi – Yerli Üretici Firmalar

Belmedpreparaty Cumhuriyet Birleşik Kuruluşu: Belarus'ta önde gelen modern işletmelerden ve ilaç endüstrisinin kurucularından birisi olan devlet ilaç şirkettir. 1929 yılından bu yana yaygın olarak kullanılan ve tüketicilerin güvenini kazanan etkili ilaçlar üretmektedir. Belmedpreparaty Belarus'ta insülin, enzim ve biyojenik preparatlar, kanser ve tüberküloz tedavisi ilaçları, narkotik ve psikotrop ilaçların tek üreticisidir. Genel olarak, yüksek teknolojiye dayalı üretim yapan işletmenin ürün portföyü yaklaşık 350 çeşit ilaç ve 36 sentezlenmiş farmasötik maddeden oluşmaktadır.

Borisov Fabrikası Anonim Şirketi (BORMED): Şirket, 50 yılı aşkın bir geçmişe sahip olup, 12 farmakoterapötik gruba ait 250'den fazla ilaç çeşidi üreten bir devlet ilaç şirkettir. Üç bin kişilik personele sahip şirketin yıllık üretim hacmi 5 milyardan fazla tablet, 200 milyondan fazla kapsül, 15 milyondan fazla merhem paketi, 15 milyondan fazla tentür ve solüsyon şişesi, 300 milyon enjeksiyon solüsyonu ampülü ve 50 milyon şişe antibiyotiktir. Her yıl ürünlerin %50'den fazlası ihraç edilmektedir.

Minskintercaps Birleşik Şirketler Grubu: Şirket sert ve yumuşak jelatin kapsül ilaç üretiminde yerli ilaç endüstrisinin lideri bir devlet ilaç şirkettir. Şirketin ürün yelpazesi her yıl yeni ilaçlarla zenginleştirilmekte olup, bunların yaklaşık %95'i ithal ikame programı kapsamında üretilen orijinal markaların jenerik versiyonlarıdır.

Lekpharm Belarus-Bulgaristan Anonim Şirketi: Yerli en büyük özel sektör ilaç şirkettir. İlaç geliştirme, üretim ve satış alanında modern bir kuruluş olup, üretiminin ana alanı kardiyovasküler sistem ilaçlarıdır. Şirketin 150 adet yerel tescil belgesi bulunmaktadır. Mevcut tüm dozajlar göz önüne alındığında, şirket 197 farklı ilaç çeşidi üretmektedir.

Pharmland Belarus-Hollanda Anonim Şirketi: Şirket kalp, nörolojik ve bulaşıcı hastalıkların tedavisine yönelik ilaç üretimine odaklanmıştır. Ayrıca onkolojik, immün yetmezlik ve diğer sosyal açıdan önemli hastalıkların tedavisine yönelik araştırmalar da yürütmektedir. Şirketin 130 ulusal ve 20 yabancı tescil belgesi bulunmaktadır.

Nesvizh Fabrikası Anonim Şirketi: Belarus'taki en büyük infüzyon ilacı üreticisidir. Devlete ait olan fabrika, infüzyon ve enjeksiyon ilaçlarının ana tedarikçisidir.

Ekson Cumhuriyet Birleşik İşletmesi: Şirket tablet, toz, granül, kapsül ve şurup formunda ilaçların yanı sıra hematogen üretimiyle de uğraşmaktadır. Devlete ait olan tesis, Belarus pazarı için yabancı üreticilerin ürünlerinin kutulanmasında da faaliyet göstermektedir.

Rubikon Limited Şirketi: 2010 yılında üretim faaliyetlerine başlayan, dinamik olarak gelişen bir ilaç şirkettir. Firmanın öncelikli amacı fitil geliştirilmesi ve üretimidir. Geliştirme aşamasında

20'den fazla jenerik ve orijinal ilaç bulunmaktadır. Şu anda 80'den fazla farklı isim ve formda ilaç ve tıbbi cihaz üretmektedir.

NPK Biotest Limited Şirketi: Şirketin ana faaliyeti ilaç ve biyolojik olarak aktif takviyelerin üretimidir. Üretilen ürün yelpazesi 65'ten fazla ilaç, 24 çeşit biyolojik olarak aktif takviye ve 30 çeşit çay içeceğini içermektedir.

RPUP Akadempharm: Dinamik olarak gelişen yüksek teknolojiye sahip devlet ilaç şirketidir. Şirketin sahip olduğu ilaç yelpazesi, çeşitli farmakoterapötik gruplara ait 40'tan fazla ilaç ismini içermektedir.

Ferane Anonim Şirketi: Ana faaliyet alanı bitkisel, hayvansal ve mikrobiyolojik kaynaklı hammaddelerin yanı sıra kimyasal sentez bileşenlerini de kullanarak ilaç ve besin takviyelerinin geliştirilmesi, üretimi ve satışlarıdır. Devlete ait şirket yaklaşık 50 çeşit ilaç ve besin takviyesi üretmektedir.

Pharmtechnology Limited Şirketi: Üretilen ürün yelpazesi, çeşitli farmakoterapötik gruplardan 150'den fazla ilaç türünü içermektedir. Yıllık üretim artışı yaklaşık %20'dir. Yeni ilaçların geliştirilmesi ve üretimi nedeniyle üretim yelpazesi her yıl 5-10 ürün artmaktadır.

Pharmatech Anonim Şirketi: Ana faaliyet alanı ilaç, besin takviyesi, özel ürünler üretimi ve fason üretim hizmetleri sunmak olan modern bir ilaç şirketidir. Şirket, 2013 yılında Belarus Cumhuriyeti'nde HIV tedavisi için antiretroviral ilaç üretimine başlayan ilk şirket olmuştur.

Belalek Limited Şirketi: Great Stone Sanayi Parkı'nda yerleşik bir şirkettir. Şirket, dahili kullanım için tabletler, kapsüller, tozlar ve süspansiyonlar, spreyler ve aerosoller gibi geniş bir yelpazede ürün üretmektedir.

Üretici Birlikleri ve Sektörel Organizasyonlar

Belpharmprom Holding: Belarus Cumhurbaşkanı'nın 25 Temmuz 2017 tarihli 258 numaralı kararnamesi uyarınca, ulusal ilaç endüstrisinin yönetim sistemini iyileştirmek amacıyla kurulmuştur.

Belpharmprom Holding, 6 ilaç üreticisi, 1 tıbbi ekipman üreticisi ve 1 bilimsel kuruluştan oluşan 8 iştirak şirketini bünyesinde barındırmaktadır. Bünyesindeki şirket ve kuruluşlar şunlardır:

- Belmedpreparaty Cumhuriyet Birleşik Kuruluşu
- Borisov Fabrikası Anonim Şirketi (BORMED)
- Minskintercaps Birleşik Şirketler Grubu
- Nesvizh Fabrikası Anonim Şirketi
- Ekson Cumhuriyet Birleşik İşletmesi
- Ferane Anonim Şirketi
- FreBor Üretim Birimi İşletmesi
- SPC Lotios Devlet Laboratuvarı

Ayrıca, 1 Ocak 2026 tarihi itibarıyla Holding üyesi olmayan 26 ilaç şirketiyle işbirliği anlaşması imzalamış bulunmaktadır.

Belpharmprom Holding şirketlerinde yaklaşık 7.000 uzman çalışmaktadır. Holding şirketlerinin Belarus ilaçlarının toplam ihracat hacmindeki payı %80'den fazladır. Holding şirketlerinin ürünleri yaklaşık 30 ülkeye satılmaktadır. İhracatında Rusya Federasyonu, Kazakistan, Azerbaycan, Özbekistan ve Kırgızistan ağırlıklı olarak yer almaktadır.

Uluslararası İlaç Üreticileri Birliği AIPM-Belarus: AIPM, Haziran 2005'te kurulmuştur ve bugün üyeleri arasında 29 önde gelen küresel ilaç şirketi bulunmaktadır. AIPM'nin misyonu, üyelerinin ekonomik ve yasal politikalarını destekleyerek Belarus Cumhuriyeti'nde organize, açık ve etik bir şekilde ilaç pazarının büyümesine katkıda bulunmaktır. AIPM, Belarus tıp ve ilaç sektörüyle aktif bir ortaklık geliştirmeyi ve Belarus sağlık otoriteleriyle sağlık hizmetlerinin ve ilaç endüstrisinin mevcut durumu hakkında yapıcı bir diyalog sürdürmeyi önemli bir hedef olarak görmektedir. Bu diyalogu desteklemek için AIPM, üye şirketlerinin deneyimlerinden yararlanmakta, çeşitli programlar geliştirmekte ve organizasyonel ve bilgilendirme hizmetleri sunmaktadır.

SPC Lotios Devlet Laboratuvarı: Yerli ilaç hammaddelerinin, orijinal ve jenerik ilaçların, yeni dozaj formları da dahil olmak üzere, Belarus Cumhuriyeti'nde üretiminin ekonomik olarak makul olduğu durumlarda, üretiminin geliştirilmesi için rekabetçi ileri teknolojilerin ve bilimsel desteğin geliştirilmesi üzerine çalışmalar yürütmektedir.

Lotios'un çalışma alanları aşağıda sıralanmaktadır:

- İlaçların, ilaç hammaddelerinin ve tıbbi cihazların in vivo (canlı içinde) ve in vitro (canlı dışında/cam içinde, laboratuvar ortamında) deneylerde tam bir prelinik çalışma döngüsünün sağlanması
- İlaçların kalite kontrolünün uygulanması
- İlaç ve maddelerin test yöntemlerinin geliştirilmesi ve doğrulanması
- İlaç üretiminin kapsamlı sertifikasyonu ve doğrulanması
- GMP (İyi Üretim Uygulamaları) ve GLP (İyi Laboratuvar Uygulamaları) gerekliliklerine uygun olarak, ilaç endüstrisi personelinin kalite güvencesi alanında eğitim seviyesinin, yetkinliğinin ve farkındalığının artırılması

1.4 Sektörde Perakende ve Toptan Satışlara İlişkin Bilgi

Belarus'ta ilaç perakende sektörü, devlete ait ulusal eczane zincirleri ve özel eczane ağlarından oluşmaktadır. En önemli ilaç depoları ve eczane zincirleri aşağıda sıralanmaktadır:

Devlete Ait Eczane Zincirleri

Belpharmacia: Devlet tarafında ülkenin en köklü ve yaygın dağıtım ağına sahip Belpharmacia bulunmaktadır. Sağlık Bakanlığına bağlı olarak faaliyet gösteren devlet destekli Belpharmacia ağı, başkent Minsk'te yaygın eczane altyapısına sahiptir. Şirket 240 eczane, çevrimiçi eczane, ilaç deposu, kalite kontrol ve analiz laboratuvarı ile ilaç bilgi merkezini bünyesinde barındırmakta ve eczacılık alanında uzmanlardan oluşan 2.100 kişiyi istihdam etmektedir. Belpharmacia Belarus Cumhuriyeti'ndeki en büyük ilaç ürünleri dağıtıcısı olup, 30 ülkeden ürün ithal etmekte ve 500'den fazla müşteriyle çalışmaktadır. Devlet tarafından açılacak ihalelerde organizatör sıfatıyla aktif rol oynamaktadır. Ayrıca, Minsk Pharmacia, Mogilev Pharmacia, Vitebsk Pharmacia, Gomel Pharmacia, Grodno Pharmacia, Brest Pharmacia'nın koordinasyonundan sorumludur.

İnternet Sitesi: <https://pharma.by/>

Online Eczane İnternet Sitesi: <https://pharmamall.by/>

Adres: Minsk, V. Khoruzhey Caddesi, 11, 220005

Telefon: +375 (17) 395 50 32

E-posta: pharmacia@pharma.by

Minsk Pharmacia: Minsk bölgesindeki (Minsk şehri hariç) halka ve sağlık kuruluşlarına ilaç, tıbbi cihaz ve diğer farmasötik ürünleri sağlamayı amaçlayan devlet ilaç depo ve eczane zinciri şirkettir. Ocak 2026 itibariyle Minsk Pharmacia şirketi bünyesinde eczane deposu, laboratuvar, 77'si kırsal kesimde olmak üzere toplam 232 eczane bulunmaktadır. En uzak köy ve kasabalarda yaşayanların bile eczacılık hizmetlerine daha kolay erişebilmelerini sağlamak amaçlanmaktadır. İşletme tarafından satılan ürünler sadece ilaçlardan değil; aynı zamanda tıbbi cihazlar, parfümler, kozmetik ürünler, biyolojik olarak aktif takviyeler, çocuk ürünleri ve diğer ürünlerden de oluşmaktadır. Tüm ilaçlar, satış onayı almadan ve eczaneler ile sağlık kuruluşlarına dağıtılmadan önce bir kalite kontrol ve analiz laboratuvarında kalite testlerinden geçmektedir. Şirket yaklaşık 1200 kişiyi istihdam etmekte olup, bunların 700'den fazlası (%60) eczacı ve eczacılık teknisyenidir.

İnternet Sitesi: <https://minfarm.by/>

Online Eczane İnternet Sitesi: <http://apteka.minfarm.by/>

Adres: Minsk, Chkalova Caddesi, 5-208, 220039

Telefon: +375 (17) 516 80 08

E-posta: minfarm@minfarm.by

Mogilev Pharmacia: Mogilev bölgesinde halka ve sağlık kuruluşlarına ilaç, tıbbi cihaz ve diğer farmasötik ürünleri sağlamayı amaçlayan devlet ilaç depo ve eczane zinciri şirkettir. 239 eczane, eczane deposu ile kontrol ve analiz laboratuvarı bulunmaktadır. Şirket toplam 1259 kişiyi istihdam etmektedir.

İnternet Sitesi: <https://mogpharm.by/>

Online Eczane İnternet Sitesi: <https://mogpharm.by/>

Adres: Mogilev, Pervomayskaya Caddesi, 59, 212030

Telefon: +375 (222) 62 77 35

E-posta: office@mogpharm.by

Vitebsk Pharmacia: Vitebsk bölgesinde halka ve sağlık kuruluşlarına ilaç, tıbbi cihaz ve diğer farmasötik ürünleri sağlamayı amaçlayan devlet ilaç depo ve eczane zinciri şirkettir. 308 eczane, eczane deposu ile kontrol ve analiz laboratuvarı bulunmaktadır. Şirket toplam 1350 kişiyi istihdam etmektedir.

İnternet Sitesi: <https://pharmacia.by/>

Online Eczane İnternet Sitesi: <https://vtapt.by/>

Adres: Vitebsk, Velikoluksky Caddesi, 63, 210016

Telefon: +375 (212) 48 04 04

E-posta: info@pharmacia.by

Gomel Pharmacia: Gomel bölgesinde halka ve sağlık kuruluşlarına ilaç, tıbbi cihaz ve diğer farmasötik ürünleri sağlamayı amaçlayan devlet ilaç depo ve eczane zinciri şirkettir. Bünyesinde

310 eczane, bir eczane deposu, bir kontrol ve analiz laboratuvarı bulunmaktadır. Şirket toplam 1450 kişiyi istihdam etmektedir.

İnternet Sitesi: <https://gomelpharm.by/>

Online Eczane İnternet Sitesi: <https://gomelpharm.by/>

Adres: Gomel, Mozyrskaya Caddesi, 16A, 246027

Telefon: +375 (232) 29 20 19

E-posta: farm@mail.gomel.by

Grodno Pharmacia: Grodno bölgesinde halka ve sağlık kuruluşlarına ilaç, tıbbi cihaz ve diğer farmasötik ürünleri sağlamayı amaçlayan devlet ilaç depo ve eczane zinciri şirkettir. 260 eczane, eczane deposu ve kontrol ve analiz laboratuvarı bulunmaktadır. Şirket toplam 1300 kişiyi istihdam etmektedir.

İnternet Sitesi: <https://farmacia.by/>

Online Eczane İnternet Sitesi: <https://apteka.farmacia.by/>

Adres: Grodno, Ozheshko Caddesi, 11, 230023

Telefon: +375 (152) 73 10 73

E-posta: pharmacia@mail.grodno.by

Brest Pharmacia: Brest bölgesinde halka ve sağlık kuruluşlarına ilaç, tıbbi cihaz ve diğer farmasötik ürünleri sağlamayı amaçlayan devlet ilaç depo ve eczane zinciri şirkettir. 268 eczane, eczane deposu ve kontrol ve analiz laboratuvarı bulunmaktadır. Şirket toplam 2085 kişiyi istihdam etmektedir.

İnternet Sitesi: <https://farmabrest.by/>

Online Eczane İnternet Sitesi: <https://farmabrest.by/>

Adres: Brest, Ya.Kupaly Caddesi, 104, 224032

Telefon: +375 (162) 34 06 70

E-posta: farmacia@farmabrest.by

Özel Sektöre Ait Eczane Zincirleri

Apteka Grup Holding: Sektörde ülkedeki en büyük özel sektör firması Apteka Grup Holding'dir. Holding şirketi, 2.000'den fazla kişiyi istihdam etmektedir. Tüm bölgelerin il ve ilçe merkezlerinde, ayrıca büyük kasabalarda 370'in üzerinde eczane ile faaliyet göstermektedir. Holdingin eczane zincirlerinin adı Adel ve DobriyaLeki'dir. Holdingin varlıkları arasında ilaç, tıbbi cihaz ve kozmetik dağıtım şirketi VitPharmMarket, Vitebsk Tıp Merkezi Sağlık Kliniği ve ilaç endüstrisi için yazılım geliştiren bilişim şirketi SoftPharm bulunmaktadır.

İnternet Sitesi: <https://apteka-group.by/>

Adres: Minsk, Pobediteley Caddesi 84, 220020

Telefon: +375 (17) 394 70 34

E-posta: holding@phg.by

VitPharmMarket İnternet Sitesi: <https://vfm.by/> (ithalatını yapan firma)

Adres: Vitebsk, 5. Kooperativnaya Caddesi 8, 210004

Telefon: +375 (212) 37 21 80

E-posta: vfm.office@phg.by

Online Eczane İnternet Sitesi: <https://apte4kaminsk.by/>

<https://apte4kabrest.by/>

<https://apte4kagrodno.by/>

Interfarmaks: Perakende sektöründe üçüncü büyük oyuncu Interfarmaks şirkettir. Interfarmaks, Belarus ilaç pazarında ilaç, tıbbi cihaz, besin takviyesi, optik ve kozmetik ürünlerinin önemli bir distribütörüdür. Şirket, önde gelen dermokozmetik markalarının münhasır tedarikçisidir. Şirketin markası altında Belarus genelinde 239 eczane faaliyet göstermektedir.

İnternet Sitesi: <https://interfarmax.by/>

Online Eczane İnternet Sitesi: <https://kakvapteke.by/>

Adres: Minsk bölgesi, Zhdanovichsky, Zvezdnaya caddesi, 19A-5, oda 5-2, 223028

Telefon: +375 (17) 543 00 44

E-posta: secretar@interfarmax.by

Brittrade: Bulgar işadamı ve Sopharma Grubu'nun ana hissedarı, 2004 yılında Belarus'ta bu eczane zincirini geliştirmeye başlamıştır. Letonyalı dağıtım şirketi Briz ile birlikte Belarus'taki dördüncü büyük özel eczane zincirini kurmuştur. Zincir, "Alfa Apteka", "Doctor Do" ve "Doctor A" markaları altında 195 eczane ile faaliyet göstermektedir.

İnternet Sitesi: <https://alfaapteka.by/>

Online Eczane İnternet Sitesi: Yok

Adres: Shchomyslitsky köy meclisi, 18, Minsk bölgesi, 223021

Telefon: +375 (17) 379 30 89

E-posta: info@alfaapteka.by

Irina Pharm: Bugün ülke genelinde 169 eczane Zelenaya Apteka markası altında faaliyet göstermektedir. Şirket sahibi Kengerli ailesinin diğer varlıkları arasında Exana tıp merkezleri zinciri de bulunmaktadır.

İnternet Sitesi: <https://fito.by/>

Online Eczane İnternet Sitesi: <https://fito.by/>

Adres: Nadezhdinskaya Caddesi, 2, Minsk, 220006,

Telefon: +375 (17) 215 02 22

E-posta: office@fito.by

Komfarm: Şirket 1997 yılından bu yana tanınmış üreticilerden temin ettiği ilaçların toptan dağıtımını yapmaktadır ve 2003 yılından itibaren kendi perakende ağını geliştirmektedir. Bugün Belarus Cumhuriyeti'nin çeşitli bölgelerinde "My Pharmacy" markası altında 143 eczanesi bulunan şirket, 2014 yılından beri ilaç ürünleri üretimiyle uğraşan AmantisMed şirketinin genel kurucusudur.

İnternet Sitesi: <https://komfarm.by/>

Online Eczane İnternet Sitesi: Yok

Adres: Sosnovy Bor Caddesi, 4, Minsk, Minsk Bölgesi 220131

Telefon: +375 (17) 390 19 59

E-posta: office@komfarm.by

Iskamed: Belarus ilaç pazarındaki bir diğer büyük işletme, 1995 yılında kurulan Iskamed şirkettir. Iskamed markası altında 126 eczane ile faaliyet göstermektedir.

İnternet Sitesi: <https://ltd.iskamed.by/>

Online Eczane İnternet Sitesi: <https://iskamed.by/>

Adres: Karl Liebknecht Caddesi, 70, Ofis 6, Minsk, 220036

Telefon: +375 (17) 373 08 89

E-posta: info@iskamed.by

2. Ülkenin Sektörde Dış Ticareti

Belarus, AB, ABD ve diğer bazı ülkeler tarafından uygulanmakta olan yaptırımlara tepki olarak ticaret verilerini ülke ve sektör bazlı olarak açıklamamaktadır. Aynı şekilde Belarus'un en büyük ticaret partneri olan Rusya da ticaret verisi açıklamamaktadır. Tablolardaki veriler Trademap sistemindeki diğer ülkelerin verilerinin birleştirilmesi ile oluşan "mirror data"ya dayanmaktadır. Rusya verisi eksik olduğundan toplam rakam ve sıralama gerçekte olduğundan farklı olacaktır. Tablolar diğer ülkelerle olan ticaret hakkında bilgi verecektir.

2.1.Sektörde Ülkenin En Fazla İthalat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke-2025

Sıra	Ülke Adı*	İthalat Değeri (Bin \$)	Oran (%) (İthalat Değeri/Toplam İthalat)
1	Litvanya	163.298	19,53
2	İsviçre	112.229	13,42
3	Almanya	95.342	11,40
4	Macaristan	74.291	8,88
5	Slovenya	69.951	8,36
6	Polonya	62.462	7,47
7	Letonya	40.915	4,89
8	Fransa	25.155	3,01
9	Çin	24.207	2,89
10	Belçika	20.239	2,42
	Toplam	836.247	100

*Verilerde Rusya dahil değildir ve bilgiler sadece diğer ülkelerin verisinden derlenen Trademap "mirror data"ya dayanmaktadır.

Belarus'a ihracatın tamamına yakınıni gerçekleştiren Türk ilaç şirketi olan Nobel İlaç söz konusu ihracatı önce Litvanya'daki deposuna gönderdiğinden nihai olarak ürünler Belarus'a gelse de söz konusu ihracat Litvanya verisi olarak hesaplanmakta; sonuç olarak Belarus'a ihracat yapan ülkeler arasında Türkiye görülememektedir. Öte yandan, aşağıdaki iki tablo ürünlerin menşesine dayanarak hazırlanmış tablolar olup, ilaç sektöründe Belarus'ta etkin olan ülkeler hakkında daha gerçekçi bir bilgi sunmaktadır.

2.2. Belarus'ta İlaçların Hastane ve Perakende Satışlarında Ülkelerin Payı-2025

Sıra	Ülke Adı	Toptan fiyatlar ile satışlar (\$)	Oran (%)
1	Belarus	474.664.290	32,4
2	Almanya	158.932.410	10,8
3	İsviçre	132.541.827	9,0
4	Rusya	102.260.368	7,0
5	Fransa	80.843.984	5,5
6	Slovenya	64.753.533	4,4
7	Birleşik Krallık	50.861.185	3,5
8	Macaristan	46.011.271	3,1
9	Hindistan	45.236.090	3,1
10	Avusturya	38.699.004	2,6
11	Amerika	37.548.695	2,6
12	Polonya	26.646.337	1,8
13	Japonya	25.898.155	1,8
14	Letonya	25.268.511	1,7
15	İtalya	23.211.284	1,6
16	Türkiye	17.857.901	1,2
17	Bulgaristan	15.222.963	1,0
18	Hollanda	14.814.445	1,0
19	İsrail	14.286.585	1,0
20	Romanya	13.282.229	0,9
	Toplam	1.466.675.283	100

* Tablodaki bilgiler ürünlerin menşesine dayanarak hazırlanmış raporlara dayanmaktadır.

2.3. Belarus'ta İlaçların Perakende Satışlarında Ülkelerin Payı-2025

Sıra	Ülke Adı	Toptan fiyatlar ile satışlar (\$)	Oran (%)
1	Belarus	361.164.662	34,8
2	Almanya	127.753.991	12,3
3	Fransa	67.426.101	6,5
4	Rusya	64.809.000	6,2
5	Slovenya	64.295.023	6,2

6	Macaristan	45.544.022	4,4
7	İsviçre	37.929.566	3,7
8	Birleşik Krallık	29.647.545	2,9
9	Hindistan	28.111.762	2,7
10	Polonya	26.122.744	2,5
11	Letonya	24.767.284	2,4
12	Türkiye	17.758.627	1,7
13	ABD	17.681.796	1,7
14	Bulgaristan	15.183.307	1,5
15	İsrail	14.244.223	1,4
16	Avusturya	13.448.953	1,3
17	Romanya	12.960.506	1,2
18	Hırvatistan	11.008.792	1,1
19	İtalya	9.277.329	0,9
20	Litvanya	6.872.951	0,7
	Toplam	1.037.800.588	100

* Tablodaki bilgiler ürünlerin menşesine dayanarak hazırlanmış raporlara dayanmaktadır.

2.4.Sektörde Ülkenin En Fazla İhracat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke-2025

Sıra	Ülke Adı	İhracat Değeri (Bin \$)	Oran (%) (İhracat Değeri/Toplam İhracat)
1	Kazakistan	20.752	46,95
2	Azerbaycan	7.779	17,60
3	Kırgızistan	5.114	11,57
4	Moldova	4.070	9,21
5	Gürcistan	3.878	8,77
6	Bulgaristan	664	1,50
7	Moğolistan	603	1,36
8	Türkiye	519	1,17
9	Polonya	166	0,38
10	Macaristan	146	0,33
	Toplam	44.196	100

*Verilerde Rusya dahil değildir ve bilgiler sadece diğer ülkelerin verisinden derlenen Trademap “mirror data”ya dayanmaktadır.

**2.5.Sektörde Ülkenin Altılı Tarife Bazında En Fazla İthalat Yaptığı Ürünler (2025)
(10 ürün)**

Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	İthalat Değeri (Bin \$)	Türkiye'den İthalatı (Bin \$)	Türkiye'den İthalatın Payı (%)
300490	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere karışık olan veya olmayan ürünlerden oluşan ilaçlar (30.02, 30.05 veya 30.06 pozisyonlarındaki eşya hariç) (dozlandırılmış veya perakende satılacak şekilde ambalajlanmış) : Diğerleri	442.082	8.307	1,87
300215	Dozlandırılmış veya perakende satışı uygun şekilde ambalajlanmış/hazırlanmış bağışıklık ürünleri	75.639	4	0
300242	Veterinerlikte kullanılan aşılar	52.751	2.446	4,63
300212	Antiserumlar ve diğer kan fraksiyonları	38.870	0	0
300249	Diğer aşılar, toksinler, mikroorganizma kültürleri (mayalar hariç) ve benzeri ürünler; hücre kültürleri (değiştirilmiş olsun olmasın):	35.413	117	0
300420	Diğer antibiyotik içeren tedavide veya korunmada kullanılmak üzere karışık olan veya olmayan ürünlerden oluşan ilaçlar	28.645	661	2,30
300439	Diğer alkaloidleri veya bunların türevlerini içeren ilaçlar	24.419	0	0
300450	Vitaminleri veya 29.36 Pozisyonundaki diğer ürünleri içeren diğer ilaçlar (dozlandırılmış, perakende için)	23.582	70	0,2
300241	İnsanlar için kullanılan aşılar	15.580	0	0
300432	Böbreküstü bezi hormonlarını, bunların türevlerini ve yapısal benzerlerini içeren ilaçlar	15.562	0	0

*Verilerde Rusya dahil değildir ve bilgiler sadece diğer ülkelerin verisinden derlenen Trademap “mirror data”ya dayanmaktadır.

**2.6.Sektörde Ülkenin Altılı Tarife Bazında En Fazla İhracat Yaptığı Ürünler (2025)
(10 ürün)**

Tarife Pozisyonu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	İhracat Değeri (Bin \$)	Türkiye'ye İhracatı (Bin \$)	Türkiye'ye İhracatının Payı (%)
300490	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere karışık olan veya olmayan ürünlerden oluşan ilaçlar (30.02, 30.05 veya 30.06 pozisyonlarındaki eşya hariç) (dozlandırılmış veya perakende satılacak şekilde ambalajlanmış) : Diğerleri	30.331	519	1,71
300420	Diğer antibiyotik içeren tedavide veya korunmada kullanılmak üzere karışık olan veya olmayan ürünlerden oluşan ilaçlar	6.730	0	0
300450	Vitaminleri veya 29.36 Pozisyonundaki diğer ürünleri içeren diğer ilaçlar (dozlandırılmış, perakende için)	2.170	0	0
300449	Alkaloidleri veya türevlerini içeren diğer ilaçlar; dozlandırılmış veya perakende satış için ambalajlanmış	1241	0	0
300242	Veterinerlikte kullanılan aşılarda	1180	0	0
300432	Böbreküstü bezi hormonlarını, bunların türevlerini ve yapısal benzerlerini içeren ilaçlar	919	0	0
300610	Cerrahi dikişler için steril katgütler,	631	0	0

	benzeri steril dikiş malzemeleri (cerrahi ve dışılıkta kullanılan steril, emilebilir iplikler dahil) ve cerrahi yaraların kapatılmasında kullanılan steril doku yapıştırıcıları; steril laminaryalar ve steril laminarya fitilleri; cerrahi ve dışılıkta kullanılan steril, emilebilir hemostatlar; cerrahi ve dışılıkta kullanılan steril yapışmayı önleyiciler			
300410	Penisilanik asit bünyeli penisilinler veya bunların türevleri veya streptomisinler veya bunların türevlerini içeren ilaçlar	407	0	0
300212	Antiserumlar ve diğer kan fraksiyonları	187	0	0
300691	Ostomi kullanımlara mahsus olduğu tanımlanabilen aletler	146	0	0

*Verilerde Rusya dahil değildir ve bilgiler sadece diğer ülkelerin verisinden derlenen Trademap “mirror data”sına dayanmaktadır.

3. Sektörde Ülkemizden İhracat (Değer ve Miktar)

3.1 Sektörde Ülkemizin Ülkeye İhracatı (ilk 10 ürün)(\$)

	Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	2023	2024	2025
1	300490	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere karışık olan veya karışık olmayan diğer ilaçlar;	7.766.813	6.028.597	8.307.741
2	300242	Veterinerlikte kullanılan aşular		1.824.506	2.446.436

3	300420	Antibiyotikleri içeren ilaçlar (dozlandırılmış veya perakende satış için ambalajlanmış)	191.163	444.399	661.250
4	300249	Toksinler, mikroorganizma kültürleri (mayalar hariç) ve benzeri ürünler; insanlar için ve veterinerlikte kullanılan	229.153	69.027	117.851
5	300691	Ostomi kullanımlara mahsus olduğu tanımlanabilen aletler			71.933
6	300450	Vitaminleri veya 29.36 pozisyonundaki diğer ürünleri içeren diğer ilaçlar (dozlandırılmış veya perakende)	1.080.839	858.299	70.273
7	300610	Cerrahi dikişler için steril katgütler, benzeri dikiş malzemeleri, steril doku yapıştırıcıları	170.594	64.103	58.475
8	300510	Tıpta, cerrahide, dişçilikte veya veterinerlikte kullanılan yapışkan sargılar ve yapışkan tabakası olan diğer maddeler	24.353	62.667	33.967
9	300640	Dişçilik çimentoları ve diğer diş dolgu maddeleri; kemiklerin tedavisinde kullanılan çimentolar	16.146	1.020	4.692
10	300215	Dozlandırılmış veya perakende satışa uygun şekilde ambalajlanmış/hazırlanmış bağışıklık ürünleri	20.172	1.068	4.421
	TOPLAM		9.592.857	9.466.861	11.779.204

*Belarus pazarında önemli bir yeri olan Türk ilaç şirketi Nobel İlaç söz konusu ihracatı önce Litvanya'daki deposuna gönderdiğinden nihai olarak ürünler Belarus'a gelse de ihracat Litvanya verisi olarak hesaplanmakta; söz konusu veriler yukarıdaki tabloda yer almamaktadır.

4. Sektörde İhracat Yoluyla Pazara Giriş

4.1 Sektör İçin Hedef Bölgeler

Belarus idari olarak Brest, Vitebsk, Gomel, Grodno, Minsk ve Mogilev olmak üzere 6 bölgeye ayrılmıştır.

Minsk, Belarus'un başkenti ve en büyük şehri olarak ilaç sektöründe en önemli merkezdir. Burada sektörün ana aktörleri yer almaktadır.

Bölgelerin perakende satışlardaki payı incelendiğinde Minsk Bölgesi %43,27 pay ile ülkedeki satışların yaklaşık yarısına sahiptir. Minsk bölgesini sırasıyla 12,94 pay ile Brest, %12,90 pay ile

Gomel, %10,70 pay ile Vitebsk, %10,24 pay ile Grodno ve %9,95 pay ile Mogilev bölgesi izlemektedir.

4.2 Sektörde Önde Gelen Firmalar ve Pazarın Yapısı

Pazarda hem hastane satışları hem de perakende sektörü dikkate alındığında en büyük paya sahip 10 ilaç şirketi aşağıda sıralanmaktadır:

- 1- Lekpharm
- 2- Roche
- 3- Belmedpreparaty
- 4- Borisovsky ZMP
- 5- Pharmland
- 6- KRKA
- 7- Sandoz
- 8- Pharmtechnology
- 9- Novartis
- 10- Sanofi Aventis

2015 yılından 2025 yılına kadar ilk üç sıradaki firmalar olan Belmedpreparaty, Borisovsky ZMP ve Lekpharm değişmeden kalmıştır. 2025 yılında ise sıralamada iki puan yükselen Lekpharm birinci sıraya yerleşmiş, Borisovsky ZMP ilk üçten çıkmış ve yerini Roche almıştır.

Pazarda perakende sektöründe en büyük paya sahip 10 ilaç şirketi ise aşağıdaki gibidir:

- 1- Lekpharm
- 2- Borisovsky ZMP
- 3- Belmedpreparaty
- 4- KRKA
- 5- Sandoz
- 6- Pharmtechnology
- 7- Pharmland
- 8- Berlin-Chemie Menarini Grup
- 9- Minskintercaps RUP
- 10- Gedeon Richter

4.2.1 İlgili Oda/Birlik/Dernek/STKlar ve İletişim Bilgileri

Belpharmprom Holding <https://belpharmprom.by/>

Adres: Minsk, Masherova Bulvarı, 10, 220005

Telefon: +375 (17) 395 50 32

E-posta: office@belpharmprom.by

Belarus Ticaret ve Sanayi Odası <https://www.cci.by/en/>

Adres: Minsk, Kommunisticheskaya Caddesi, 11, 220029,

Telefon: +375 (17) 290 72 49

E-posta: mbox@cci.by

Uluslararası İlaç Üreticileri Birliği AIPM-Belarus: <https://baipm.com/pro-aipm>

Adres: Pulihova Caddesi,45 Ofis 3H 220088 Minsk

Telefon: +375 (17) 300 89 46

E-posta: office@baipm.com

4.2.2 İthalatçı Firma Bilgisi Alınabilecek Açık Kaynaklar

Belarus Ticaret ve Sanayi Odası tarafından Belarus'taki şirketlerin kayıtları, faaliyet alanları ve iletişim bilgileri sağlanır. (<https://www.cci.by>)

Belarus firmaları rehberi olan BELpartner.by sayfası üzerinden sektör, ürün ve firma adına göre arama yapılabilir. (<https://www.belpartner.by>)

Ayrıca, <https://ibiz.by/>, <https://factories.by/proizvoditeli/napravleniya> adreslerinden de firmalara ilişkin arama yapılabilir.

Diğer taraftan, raporun "1.4 Sektörde Perakende ve Toptan Satışlara İlişkin Bilgi" başlığı altında ilaç sektöründe pazardaki en büyük ithalatçılar ile ilgili bilgi verilmiştir.

4.3 Sektörün İthalatında Zorunlu Belgeler

Belarus'a ilaç ithal edebilmek için öncelikle ilaçların Belarus Sağlık Bakanlığına bağlı Center for Examinations and Tests in Health Service (RCETH) nezdinde ruhsatlandırılması zorunludur. Ruhsatsız ilaçların ülkeye ithalatı ve satışı yasal değildir. Ruhsat belgesi, hem Belarus'ta yerleşik olan hem de yerleşik olmayan (yabancı) şirketler adına düzenlenebilir. Ruhsatlandırma süresi 6 ay olarak belirtilse bile uzatmalarla beraber 1,5-2 yıl sürmektedir. Ruhsatlandırma 5 yıl için yapılmakta ve süre sonundan en az 3 ay önce yenileme başvurusunun yapılması gerekmektedir.

Ruhsatı alınan tıbbi ürünün ithalat işlemleri için Sağlık Bakanlığı bünyesindeki İlaç Dairesi'nden ayrıca ithalat izni/lisansı alınması zorunludur.

Ayrıca, ticari fatura, gümrük beyannamesi, taşıma belgesi/konşimento, çeki listesi, menşe şahadetnamesi gerekli standart belgeler arasındadır.

Belgeler ve onay süreçleri Belarus Gümrük Komitesi ve ilgili teknik gözetim kurumları tarafından denetlenmektedir.

4.4 Sektörde sevk öncesi inceleme zorunluluğu var mıdır? Varsa yetkilendirilmiş gözetim şirketleri hangileridir?

Belarus'a ithal edilen mallar için sevk öncesi inceleme zorunluluğu yoktur.

4.5 Sektördeki Önemli Fuarlar (milli katılım olup olmadığı) ve Tarihleri

Ülkenin en önemli sağlık fuarı başkent Minsk'te gerçekleştirilen "BelarusMedica" fuarıdır. 12-15 Mayıs 2026 tarihlerinde 31'incisi düzenlenen fuarda 8 ülkeden 172 katılımcı yer almıştır. Fuara ilişkin detaylı bilgiye ve önceki yıllarda gerçekleştirilen fuarlara ilişkin raporlara <https://belarusmedica.by/en/adresinden> ulaşılabilir.

Sektörde Bakanlığımız tarafından destek sağlanan milli ve bireysel fuar listesine dahil olan bir fuar bulunmamaktadır.

4.6 Sektör firmalarına hitap eden ve gerçekleştirilmesi planlanan ticaret heyetleri

İlaç sektörüne yönelik gerçekleştirilmesi planlanan ticaret heyeti bulunmamaktadır.

4.7 Varsa Sektörde İhale Yayınlayan Kamu Kurumları ile İlgili Bilgiler

İlaç tüketiminin %30 gibi önemli bir kısmı; devlet kliniklerinin, devlet hastanelerinin ve kamu sağlık sisteminin diğer unsurlarının ihtiyaçlarını karşılamaya yöneliktir. Bu tür kuruluşlar için ilaç temini, kural olarak, kamu ihale prosedürleri çerçevesinde gerçekleştirilir.

Belarus'ta ihale süreçleri ile ilgili kurumların bilgisi aşağıda sıralanmaktadır:

BUTB (Belarus Evrensel Emtia Borsası) (<https://www.butb.by/>): Belarus Evrensel Emtia Borsası ihale konusunda <https://zakupki.butb.by/> adresindeki platform aracılığıyla hizmet vermektedir. Zakupki.butb'de hem kamu bütçesi kullanılarak hem de işletmelerin kendi kaynaklarıyla yapılacak alımlara yönelik ihaleler yapılmaktadır. İlaç temini konusundaki ihaleler ağırlıklı olarak bu site üzerinden yapılmaktadır. Sistemi doğrudan kendileri kullanmak isteyen firmaların Belarus Evrensel Emtia Borsası aracılığıyla kayıt yaptırması ve elektronik dijital imza sahibi olması gereklidir.

NEPC (Ulusal İhracat Destek Merkezi) (<https://nepc.by/>): Ulusal İhracat Destek Merkezi bünyesindeki iki site aracılığıyla ihaleler konusunda görev almaktadır. Bunlar <https://goszakupki.by/> ve <https://icetrade.by/> dir.

Goszakupki, kamu satın alımlarında finansmanın devlet bütçesinden sağlandığı ihaleler için kullanılır. Devlet kaynaklarının kullanıldığı tüm ihalelerin %85'inin gerçekleştirildiği en büyük sistemdir. Sistemi doğrudan kendileri kullanmak isteyen firmaların Ulusal İhracat Destek Merkezi aracılığıyla kayıt yaptırması ve elektronik dijital imza sahibi olması gereklidir.

Icetrade, satın alma işlemlerinin yalnızca firmaların kendi kaynaklarıyla gerçekleştirildiği ihaleler için kullanılır. Belarus'ta devlet işletmelerinin payı %80'ler seviyesindedir. Buradaki kamu alımlarında doğrudan devlet bütçesi değil devlet firmalarının kendi kaynakları kullanılır. Sistemi doğrudan kendileri kullanmak isteyen firmaların Ulusal İhracat Destek Merkezi aracılığıyla kayıt yaptırması ve elektronik dijital imza sahibi olması gereklidir.

GIAS (Devlet Satın Almaları Bilgi ve Analitik Sistemi) (<https://gias.by/>): Kamu alımlarına ilişkin bilgilerin toplanması, işlenmesi, analizi, kontrolü ve paylaşılması alanında hizmet verir.

4.8 Ülkenin, Ülkemiz ve Diğer Ülkelerle STA/Tercihli Ticaret Anlaşmaları Hakkında Bilgi

Belarus, 15 Nisan 1994 tarihinde imzalanan Serbest Ticaret Bölgesi Kurulmasına İlişkin Bağımsız Devletler Topluluğu Anlaşması'na taraftır. Ayrıca, 18 Ekim 2011'de Ermenistan, Kazakistan, Kırgızistan, Moldova, Rusya, Tacikistan ve Ukrayna ile BDT Serbest Ticaret Bölgesi Anlaşmasını imzalamıştır.

Daha sonra, 29 Mayıs 2014'te Avrasya Ekonomik Birliği (AEB)'nin temellerini atan Antlaşma Belarus, Kazakistan ve Rusya tarafından imzalanmıştır. Birliğe, Ermenistan'ı dahil eden Antlaşma ise 9 Ekim 2014'te imzalanmıştır. Birlik, 1 Ocak 2015'te resmen kurulmuştur. 12 Ağustos 2015 tarihi itibarıyla Kırgızistan Avrasya Ekonomik Birliği'ne üye olmuştur.

29 Mayıs 2014 tarihli AEB Hakkında Antlaşma'nın 35. Maddesi uyarınca, üçüncü taraflarla serbest ticaret rejimi, Birliğin bu üçüncü tarafla yaptığı uluslararası bir anlaşma temelinde oluşturulmuştur.

AEB tarafından imzalanan serbest ticaret anlaşmaları aşağıdaki gibidir:

- Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti (29 Mayıs 2015, 5 Ekim 2016).
- Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) (17 Mayıs 2018, 25 Ekim 2019, 16 Şubat 2023, 19 Nisan 2024) (STA olmamakla birlikte Ekonomik ve Ticari İşbirliği Anlaşmasıdır)
- Singapur Cumhuriyeti (1 Ekim 2019)
- Sırbistan Cumhuriyeti (25 Ekim 2019)
- İran İslam Cumhuriyeti (25 Aralık 2023)
- Moğolistan (27 Haziran 2025) (Geçici Ticaret Anlaşmasıdır)
- Birleşik Arap Emirlikleri (27 Haziran 2025) (Ekonomik Ortaklık Anlaşması)
- Endonezya Cumhuriyeti (21 Aralık 2025)

Hâlihazırda, Hindistan ve Mısır ile serbest ticaret anlaşması imzalanması yönünde çalışmalar devam etmektedir. Ayrıca, Tunus ile serbest ticaret anlaşması yapılmasının uygunluğu inceleme aşamasındadır.

4.9 Varsa Tercihli Tarifeden Yararlanmak İçin Gereken Belgeler

Tercihli tarife uygulaması bulunmamaktadır.

4.10 Sektörde Standartlar

Belarus Cumhuriyeti'nde ilaç sektöründe aşağıdaki uluslararası standartlar uygulanmaktadır: Üretim için GMP (İyi Üretim Uygulamaları), dağıtım için GDP (İyi Dağıtım Uygulamaları), depolar için GSP (İyi Depolama Uygulamaları), laboratuvar testleri için GLP (İyi Laboratuvar Uygulamaları), klinik araştırmalar için GCP (İyi Klinik Uygulamalar), eczaneler için GPP (İyi Eczacılık Uygulamaları).

Bu standartların ulusal düzeyde denetimi ve uygulanması Gospharmnadzor (İlaçların Dolaşımı Alanında Devlet Eczacılık Denetimi Kurumu) tarafından gerçekleştirilmektedir. (<https://gospharmnadzor.by/>)

4.11 Sektörde Etiketleme

Belarus'ta ilaç sektöründe etiketleme kuralları Avrasya Ekonomik Birliği (AEB) standartlarına ve Belarus Sağlık Bakanlığı mevzuatına tabidir. AEB'nin tıbbi ürünler ortak pazarına arz edilen tıbbi ve veteriner ürünlerin ambalajları üzerindeki etiketleme kurallarını belirleyen düzenleme Avrasya Ekonomik Komisyonu'nun 3 Kasım 2016 tarihli ve 76 sayılı "Beşeri Tıbbi Ürünler ve Veteriner Tıbbi Ürünlerin Etiketlenmesine İlişkin Gerekliliklerin Onaylanması Hakkında Kararı"dır

Etiket bilgileri Rusça veya Belarusça olmalı ve ilacın ticari adını, uluslararası tescilli adını, farmasötik dozaj formunun türünü, dozu ve paketteki doz sayısını, ağırlığını, miktarını, ilacın bir dozundaki aktif bileşenlerin adını ve bileşimini, bireysel paketteki yardımcı maddelerin tam listesini, ilacın pazarlama ruhsatı sahibinin veya üreticisinin adı veya logosunu, uygulama şeklini, saklama koşullarını ve

sıcaklık sınırlarını, ilacın çocuklardan uzak tutulması, kullanmadan önce çalkalanması, dondurulmaması ve daha fazlası ile ilgili uyarıları, parti numarasını ve son kullanma tarihini içermelidir.

4.12 Sektörde Ambalajlama

Birincil (ilacın temas ettiği) ve ikincil (karton kutu) ambalajların tasarımı, Belarus Cumhuriyeti'nde devlet tescil prosedürlerine tabidir ve onaylanmış tasarımın dışına çıkılamaz. Ambalaj malzemesi, ışık, sıcaklık, atmosferik gazlar ve hava buharları (karbondioksitler, nem vb.), mikrobiyolojik kontaminasyon gibi ilacın kalitesini veya etkinliğini etkileyebilecek çevresel faktörlerin olumsuz etkilerine karşı koruma sağlayan özelliklere sahip olmalıdır. Ambalaj, içindeki ilaçla kimyasal olarak etkileşime girmemelidir. Ambalaj, kullanımdan önce ilacın açılmasını engellemeli ve kullanım sırasında kolaylık ve güvenliği sağlamalıdır.

4.13 Lojistik (nakliye süresi, en fazla tercih edilen taşıma modları, güzergahlar v.b.)

Belarus'a ihracatımızda ağırlıklı olarak karayolu taşımacılığı kullanılmaktadır. Karayolu ile ilgili batı ve doğu güzergahı alternatifleri olmakla birlikte, artan yaptırımlar sonrası Belarus'un batı komşuları Belarus ile olan sınırlarının çoğunu kapatmıştır. Polonya Hükümeti, Belarus ile yapılan yük taşımacılığını adım adım kısıtladıktan sonra Nisan 2023'te aldığı karar ile Avrupa Birliği üye ülkeleri, EFTA'ya taraf ülkeler, Avrupa Ekonomik Bölgesi Anlaşmasına taraf olan ülkeler ve İsviçre Konfederasyonu'nda kayıtlı araçlar ve yolcu taşımacılığı hariç olmak üzere üçüncü ülke tırlarına sınır geçişlerini tamamen kapatmıştır. Buna göre, Türk tırlarının Avrupa'dan Belarus'a geçişi ancak Litvanya ve Letonya üzerinden mümkün olmaktadır ve uzun süre beklemler söz konusu olabilmektedir. Yine bu noktalardan geçecek ürünlerin yaptırım kapsamında olmaması önem arz etmektedir. İlaç grubu ürünler yaptırım kapsamında değildir. Kullanılabilecek diğer bir taşıma güzergahı ise doğu güzergahı olup, uygulanan yaptırımlar sonrası karayolu taşımacılığında Gürcistan-Rusya-Belarus, Gürcistan-Azerbaycan-Rusya-Belarus veya Ro-ro gemileri ile Rusya-Belarus güzergahları daha çok kullanılır hale gelmiştir.

4.14 Dağıtım Kanalları

Dağıtım zinciri üretici – toptancı – perakendeci şeklindedir. Toptan ilaç satışlarını sadece yetkili ilaç depoları; perakende satışları ise lisanslı eczaneler tarafından yapılabilmektedir. Belarus'ta eczane zinciri sahibi şirketlerin aynı zamanda ithalatı doğrudan yapan şirketleri ve ilaç depoları da bulunmaktadır. Bu konuda en büyük firmaların listesi raporun "1.4 Sektörde Perakende ve Toptan Satışlara İlişkin Bilgi" başlığı altında verilmiştir.

4.15 E-Ticaret (Sınır Ötesi E-Ticaret/E-İhracat)

4.15.1 Ülkedeki Pazaryerleri

Belarus'ta ilaçların online satışı, yalnızca Sağlık Bakanlığı'ndan özel lisans almış resmi internet eczaneleri aracılığıyla yasal olarak yapılabilmektedir. Ülkede yürürlükte olan Sağlık Bakanlığı'nın 69 Sayılı Kararnamesi uyarınca, ilaçların internet üzerinden satışı ve eve teslimatı sıkı kurallara bağlanmıştır. İnternet üzerinden yalnızca Belarus Sağlık Bakanlığı'nın onayladığı resmi listede yer alan reçetesiz (OTC) ilaçlar satılabilmektedir. Reçeteli ilaçların online satışı ve teslimatı kesinlikle yasaktır. Online ilaç satışı yapacak firmaların, "uzaktan perakende ilaç satışı" hizmetini kapsayan özel bir eczacılık lisansına sahip olması gerekmektedir. Satışlar yalnızca lisanslı şirketin kendisine

ait resmi internet eczanesi üzerinden yapılabilir. Bunun dışında pazar yerleri, sosyal ağlar veya ilan siteleri üzerinden ilaç satılması yasal değildir.

Sipariş edilen yasal reçetesiz ilaçlar, tüketicinin adresine kurye ile teslim edilebilir veya eczaneden "tıkla-gel al" yöntemiyle teslim alınabilir. İnternet eczaneleri, web sitesi üzerinden fiziksel eczanelerde olduğu gibi kullanıcılara online veya telefonla ilaç danışmanlığı sağlamakla yükümlüdür.

Diğer taraftan, takviye edici gıdaların elektronik ticareti serbest olup, bu konuda en fazla kullanılan platformlar Wildberries, Ozon, 21vek ve Deal.by'dir.

Belarus'ta ilaçların online satışını yapan Sağlık Bakanlığı'ndan özel lisans almış en büyük resmi internet eczaneleri aşağıda sıralanmaktadır:

Belpharmacia:

Online Eczane İnternet Sitesi: <https://pharmamall.by/>

Minsk Pharmacia:

Online Eczane İnternet Sitesi: <http://apteka.minfarm.by/>

Mogilev Pharmacia:

Online Eczane İnternet Sitesi: <https://mogpharm.by/>

Vitebsk Pharmacia:

Online Eczane İnternet Sitesi: <https://vtapt.by/>

Gomel Pharmacia:

Online Eczane İnternet Sitesi: <https://gomelpharm.by/>

Grodno Pharmacia:

Online Eczane İnternet Sitesi: <https://apteka.farmacia.by/>

Brest Pharmacia:

Online Eczane İnternet Sitesi: <https://farmabrest.by/>

Apteka Grup Holding:

Online Eczane İnternet Sitesi: <https://apte4kaminsk.by/>

<https://apte4kabrest.by/>

<https://apte4kagrodno.by/>

Interfarmaks:

Online Eczane İnternet Sitesi: <https://kakvapteke.by/>

Irina Pharm:

Online Eczane İnternet Sitesi: <https://fito.by/>

Iskamed:

Online Eczane İnternet Sitesi: <https://iskamed.by/>

Ayrıca, ülkede ilaç arama, fiyat kontrolü ve ilaç rezerve etme konusunda <https://www.103.by/>, <https://apteka.by/> ve <https://tabletka.by/> siteleri hizmet vermektedir.

4.15.2 Özel Günler, Bayramlar v.b.

Tüm ofislerin kapalı olduğu ulusal tatiller:

1-2 Ocak: Yeni Yıl

7 Ocak: Ortodoks Noeli

8 Mart: Kadınlar Günü

1 Mayıs: İşçi Bayramı

9 Mayıs: Zafer Bayramı

3 Temmuz: Bağımsızlık Günü

7 Kasım: Ekim Devrimi Günü

25 Aralık: Katolik Noeli

Ayrıca, Paskalyadan sonraki dokuzuncu gün olan Radonitsa günü (ölüleri anmak için özel gün) resmi tatildir. Radonitsa günü için her yıl resmi tatil tarihi değişmekle birlikte <https://www.calendar.by/> adresinden tüm resmi tatil tarihlerini görmek mümkündür.

4.15.3 En Çok Kullanılan Sosyal Medya Platformları

Belarus'ta 2026 yılı başında 7,64 milyon aktif sosyal medya kullanıcısı vardır. Sosyal medya kullanıcı sayısı Belarus nüfusunun %85'ine denk gelmekte olup kullanıcıların %45,3'ü kadın, %54,7'si erkektir. Ülkede en çok kullanılan ve en yüksek erişime sahip sosyal medya platformları; TikTok, Instagram, Facebook, LinkedIn ve Rusya kaynaklı VK (VKontakte) olarak öne çıkmaktadır. İletişim uygulamalarında ise Telegram ve Viber pazarın mutlak hakimidir. Ayrıca, ülkede Whatsapp da kullanılmaktadır.

4.15.4 E-Ticaretteki Gümrük Vergileri ve Muafiyetleri

Belarus'ta e-ticarete ilişkin kurallar, Avrasya Ekonomik Birliği (AEB) normlarıyla uyumlu hale getirilmektedir. Genel olarak, Avrasya Ekonomik Komisyonu'nun 107 Sayılı Kararına uygun olarak, uluslararası posta yoluyla gönderilen, maliyeti 200 Avro'yu aşmayan ve brüt ağırlığı 31 kg'ı geçmeyen kişisel kullanıma yönelik mallar için gümrük vergisi ödenmeden ithalata izin verilmektedir. Belirlenen maliyet ve ağırlık sınırlarının aşılması durumunda, maliyet sınırını aşan kısımdan %15 oranında vergi alınır; ağırlık sınırının aşılması durumunda 1 kg başına 2 Avro'dan az olmamak üzere vergi uygulanır.

4.15.5 E-Ticarete Yönelik Düzenlemeler

Belarus'ta ilaçların online satışı, yalnızca Sağlık Bakanlığı'ndan özel lisans almış resmi internet eczaneleri aracılığıyla yasal olarak yapılabilmektedir. İnternet üzerinden yalnızca Belarus Sağlık Bakanlığı'nın onayladığı resmi listede yer alan reçetesiz (OTC) ilaçlar satılabilmektedir.

Diğer taraftan, takviye edici gıdaların elektronik ticareti serbest olup, bu konuda en fazla kullanılan platformlar Wildberries, Ozon, 21vek ve Deal.by'dir. Belarus'ta yabancı e-ticaret operatörlerinin tüzel kişilik olarak kayıt yaptırmaları, çevrimiçi pazaryeri sahiplerinin de ticaret siciline kayıt yaptırmaları zorunludur. Mağazanın web sayfası, satıcı hakkında doğru bilgileri (isim, adres, kayıt

bilgileri), ürün bilgilerini (fiyat, raf ömrü, üretici, sertifikalar vb.) içermeli ve uzaktan ödemeleri kabul edebilmelidir. Yeni kurallar ayrıca müşteri sorularına elektronik yanıtlar verilmesini de gerektirmektedir.

1 Ocak 2026 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, Belarus'taki şahıs şirketleri (IP), satılan malların üreticisi olmadıkları sürece, çevrimiçi pazaryerleri de dahil olmak üzere toptan ticaret yapma hakkından mahrum bırakılmıştır. Ancak, şahıs şirketlerinin çevrimiçi pazaryerleri aracılığıyla nihai tüketicilere satış yapmasına izin verilmektedir.

Çevrimiçi pazaryeri sahipleri, yerleşik olmayan satıcıların Belarus tüketici koruma yasalarına uymasını sağlamaktan sorumludur. İhlaller durumunda, Tekel Karşıtı Düzenleme ve Ticaret Bakanlığı (MART) bu platformlara erişimi kısıtlayabilir.

Belarus'taki e-ticaret mevzuatı, kayıt gereklilikleri ve bilgi şeffaflığı konusuna hassasiyet göstermekte; şahıs şirketlerinin toptan satış faaliyetlerini sınırlandırırken, çevrimiçi pazaryeri sahiplerini tüketici haklarını korumakla yükümlü tutmaktadır.

4.15.6 E-Ticarete Yönelik Lojistik Hizmetleri (Hızlı kargo ve sipariş karşılama hizmetleri (fulfillment) sunan firmalar v.b.)

Belarus'ta ilaç sektöründe online alımların teslimatı Belposta ya da eczanenin kendi dağıtım ekibi tarafından gerçekleştirilmektedir.

Ülkedeki Belposta ve diğer posta operatörleri ve kurye hizmeti veren şirketler aşağıda sıralanmaktadır:

-Belpochta: Belarus'un en büyük ve devlete ait posta operatörüdür. Belpochta'nın ulaşım ve lojistik sistemi, 20.000'den fazla çalışan, 3.000 postane (yaklaşık 700 kırsal postane dahil), 15.000 araçtan oluşmaktadır. Belposhta, ödeme acentesi statüsüne sahip tek şirkettir. Ağırlık kısıtlaması olmaksızın teslimatta nakit ödeme kabul edebilir.

-AutoLight Express (OOO "Avtolightexpress"): Minsk ve Belarus'ta ekspres teslimat pazarının liderlerindedir. Operatör ayrıca City Post markası altında da faaliyet göstermektedir. Belarus'ta 16 şehirde (bölgesel şehirler ve tüm büyük ilçe merkezleri) 36'dan fazla şirket içi toplama ve teslimat noktasına sahiptir. Operatör, Ulaştırma Bakanlığı lisanslıdır ve kapıda ödeme seçeneği sunmaktadır.

-DPD (OOO "DPD Bel"): Belarus içinde, Rusya, Kazakistan, Kırgızistan, Ermenistan ve dünya çapında ekspres teslimat hizmetleri sunan uluslararası bir operatördür. Belarus'taki DPD ağı, 18 DPD şubesi, 55 ortak teslim noktası ve 10 parsel terminalini içermektedir. DPD, 2016 yılından bu yana kapıda ödeme hizmeti sunmaktadır. DPD Bel LLC, Belarus Cumhuriyeti gümrük temsilcileri siciline kayıtlıdır.

-Europost (ZAO "Euroopt Online Mağazası"): Minsk ve Belarus'taki önde gelen ekspres paket ve ekspres kargo teslimat operatörlerinden biridir. Europost, Belarus'un en büyük perakendecisi Euroopt'un bir projesidir. Europost, teslimat noktalarına veya müşterinin kapısına kadar paket ve kargo teslimatı sunar. Postalar, 55 şehirdeki 110'dan fazla şubede kabul edilir ve gönderilir. Operatör ayrıca teslimatta nakit ödeme seçeneği de sunar.

-M&M Express (M&M Militzer & Munch), Minsk, Belarus, Rusya, Gürcistan, BDT, Baltık ülkeleri, AB ve dünya çapında 220'den fazla ülkede ekspres posta ve kargo teslimatı sağlamaktadır. M&M Express, Belarus Cumhuriyeti'nde 300'den fazla şubeye hizmet vermektedir. Müşterilerine en iyi hizmeti sunmak için şirketin Belarus genelinde 15 şehirde ofisi bulunmaktadır. Operatör, İletişim

Bakanlığı tarafından lisanslandırılmış olup, bu lisans sayesinde kapıda ödeme hizmeti sunabilmektedir. Ayrıca şirket, gümrük temsilcileri siciline kayıtlıdır.

-TMF Trans (TMF-Trans LLC), Belarus içinde ve Rusya, Kazakistan, Kırgızistan ve Ermenistan'daki herhangi bir noktaya, TMF Trans'ın varış noktasında şubesi olup olmadığına bakılmaksızın, konsolide kargoların ekspres teslimatını sağlamaktadır. Operatör ayrıca sipariş karşılama hizmetleri (koruma amaçlı depolama, teslim alma ve teslimat) de sunmaktadır.

-Pony Express: (Pony Express LLC): Belarus içinde, Rusya, BDT ülkeleri ve uluslararası alanda eksiksiz bir ekspres posta ve paket teslimat hizmetleri yelpazesi sunan uluslararası bir operatördür. Operatörün Minsk ve tüm bölgesel merkezlerde şubeleri bulunmaktadır. 2020 yılında kapıda ödeme kabul etme lisansı almıştır.

-Vozim.by: 2010 yılında online mağazalar için teslimat hizmeti sağlayıcısı olarak kurulmuştur. Günümüzde hizmet, Minsk ve Belarus içinde, ayrıca Rusya (Moskova, St. Petersburg) ve Kazakistan'a ve Kazakistan'dan konsolide kargoların ekspres teslimatında uzmanlaşmıştır.

-SDEK: Belarus'ta bir franchise sistemi aracılığıyla çalışmaktadır. SDEK Belarus içinde ve Rusya ve BDT ülkeleri arasında posta ve paket teslimatı yapmaktadır. SDEK'in şu anda 16 ülkede 1.900'den fazla ofisi bulunmaktadır.

4.16 Tanıtım ve Pazarlama

Genel olarak, ülkede pazarlama faaliyetleri kapsamında yerel muhataplarla karşılıklı iş görüşmeleri gerçekleştirilmesinin en etkili yöntem olduğu gözlenmektedir. Bu nedenle ülkede yerel bir ekip oluşturulması, fuar katılımları ve düzenli olarak sektördeki muhataplarla karşılıklı ziyaretlerin yapılmasının faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

Tüketiciler tarafından reklam ve ürün tanıtımına verilen önem her geçen gün artmaktadır. Pazarda müşteri tercihlerine etki edebilmek adına gerçekleştirilecek tanıtım ve promosyon faaliyetleri önemlidir. Eczaneler ve doktorlar ürün markasını tanıtmak için önemli kanallarıdır. Ayrıca, dijital platformlar aracılığıyla yerel tüketicilere ulaşmak ve marka bilinirliğini artırmak, uzun vadeli başarıda temel unsur olacaktır. Tanıtımda, sosyal medya platformları, televizyon, radyo, katalog ve broşürler etkili olmaktadır. Belarus pazarında, içeriklerin Belarusça ve Rusça dilinde hazırlanması, yerel kültürel unsurlara uyum sağlanması ve mevzuata uygun iletişim stratejilerinin geliştirilmesi önemlidir. Ülkede sektöre yönelik tanıtım faaliyetlerinde başarılı olmak, dijital pazarlama ve iletişim kanallarını etkin kullanmak için deneyimi olan dijital pazarlama ajanslarıyla çalışılabilir.

4.17 Sektörde Tüketici /Alıcı Tercihleri ve Son Trendler

Belarus'ta tüketiciler ürünün hem fiyatına hem de kalitesine önem vermektedir. Özellikle düşük gelirli halk kesimi için fiyat belirleyici faktör olurken, genel olarak halkın ilaç ve sağlık alanlarına yönelik iletişim kanallarının da etkisiyle farkındalığının artması tüketicilerin ilaçları belirli bir kalite düzeyinde ve erişilebilir bir fiyat seviyesinde tercih etmeleri sonucunu doğurmaktadır. İthal ürünlerin kalite imajı yüksektir ve fiyat daha yüksek olsa da ithal ürün tercih edilebilmektedir.

4.18 Sektörde Vergiler (gümrük vergisi, katma değer vergisi, özel tüketim vergisi, ilave gümrük vergisi, anti dumping vergisi v.b.)

Belarus, Avrasya Ekonomik Birliği (AEB) üyesi olarak Rusya, Kazakistan, Ermenistan ve Kırgızistan ile ortak gümrük politikası ve tarifeleri uygulamaktadır. Bu nedenle, ilaç ürünlerinde Belarus'a

ithalatta AEB ortak gümrük vergileri geçerlidir. AEB Gümrük Kanunu çerçevesinde uygulanan gümrük tarifelerine ilişkin bilgileri <https://eec.eaeunion.org/comission/department/catr/ett/> bağlantısından temin etmek mümkündür. Belge Rusça olmakla birlikte, armonize sistem gümrük tarife numaraları ilk 8 hane için standarttır. 3 üncü sütun miktar (örneğin, IIT: adet), 4 üncü sütun vergi oranı veya miktarını (% vergi oranı veya m², cm³, kg vb. başına alınacak avro ya da dolar cinsinden vergiyi, hem yüzde hem de miktar belirtilmişse, genellikle asgari vergi tutarını miktar ölçüsü belirlemektedir.

Belarus'ta standart Katma Değer Vergisi (KDV) oranı %20'dir. Ancak, ilaç grubu ürünler için bu oran %10 olarak uygulanmaktadır.

4.19 Varsa Sektöre Yönelik ve Genel Tarife Dışı Engeller

Genel olarak, resmi ticaret engelleri bulunmamaktadır. Ancak, Sağlık Bakanlığı, ithalatçı şirketlerden yerli şirketler tarafından da üretilen muadillerinin bulunması halinde yabancı jenerik ilaçların ithalatını azaltmalarını veya artırmamalarını talep edebilmektedir.

Ayrıca, Sağlık Bakanlığı kamu hastanelerindeki doktorlardan ithal ilaçlar yerine yerli ilaçları tavsiye etmelerini veya reçete etmelerini isteyebilmektedir.

5. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Fırsatlar

Belarus ilaç pazarının hacmi 2025 yılında 2024 yılına göre % 12,10 artışla 1.466,68 milyon ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Belarus'ta kişi başına ilaç tüketimi, BDT ülkeleriyle karşılaştırıldığında çok yüksek seviyededir ve ülke bu konuda Rusya'dan sonra ikinci sıradadır.

Pazarda ithal ve yerli ilaçların payı incelendiğinde, 2025 yılında ABD Doları bazında %66,21'in ithal ilaç, %33,79'unun yerli ilaç olduğu; kutu bazında ise %31,96'sının ithal ilaç, %68,04'ünün yerli ilaç olduğu görülmektedir. Belarus pazarında yerli ilaç ürünlerinin üretimi her yıl artan bir paya sahip olsa da değer bazında ithal ilaçların payı artmaktadır. Bu durum tüketicilerin fiyatları yerli ürünlerin iki üç katı olsa da yabancı menşeli ürünleri tercih ettiğini göstermektedir.

Ülkede Türk ürünlerinin kalite imajı yüksektir. Ayrıca, ABD ve AB yaptırımları altındaki pazarda dost ülkelere karşı sergilenen pozitif tavır da dikkate alındığında rekabetçi fiyatlar, güvenilir ve kaliteli ürünlerle piyasaya girmek isteyen Türk ilaç firmaları için 10 milyona yakın nüfusu ve 1,5 milyar ABD Doları değerindeki ilaç pazarı ile Belarus potansiyel arz eden bir ülke olacaktır.

6. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Tehditler

Belarus'ta ilaç ihracatı konusunda karşılaşılan en büyük zorluklardan birisi ilaçların ruhsatlandırılması sürecidir. Ruhsatlandırma hem uzun sürmekte hem de bürokratik işlemler zorlayıcı olabilmektedir. Ayrıca, Avrasya Ekonomik Birliği ülkeleri arasında mevzuatın uyumlaştırılması çalışmaları sonrası pazardaki mevcut ruhsatlar için 31 Aralık 2025'e kadar güncelleme başvuruları yapılmış ve yeni düzenleme kapsamında 01.01.2026 tarihi itibarıyla ilaçların ruhsatlandırılması yalnızca Avrasya Ekonomik Birliği kurallarına uygun olarak gerçekleştirilmeye başlanmıştır. Yeni dönemde ruhsatlandırma süreci daha da zorlaştırılmıştır. Bu nedenle bu konuda hizmet veren sertifikalandırma firmalarından hizmet almak faydalı olacaktır.

Ayrıca, ithal ilacın ülkeye girişinde yapılan kontrollerde karşılaşılan bir sorun durumunda (örneğin ilacın renginin ruhsatlandırma sürecinde belirtilenden daha koyu olması vb.) ya da kutu, etiket vb alanlarda yapılabilecek küçük hataların büyük cezaları olduğundan ciddi maliyetlere katlanması gerekecektir.

İhracatçılarımızı bekleyen bir diğer tehdit ise Belarus ilaç sektöründe büyük ölçüde ithal ikameye dayalı bir politika izleniyor olması ve yerli üretimin pazar payının artırılması için üreticilerin önemli oranda desteklenmesidir. İlaç ithalatının yol açtığı döviz kaybının asgari düzeye indirilmesi devletin öncelikleri arasında olduğundan, ithal ürünün yerli şirketler tarafından üretilen muadillerinin olduğu durumlarda yerli ürünlerin kullanımını zorunlu tutan talimatlar verildiği bilinmektedir.

Son yıllarda ülkenin yaptırım altında olması nedeniyle para transferinde karşılaşılan güçlükler ve navlun fiyatlarının artması, güzergahların ve dolayısıyla nakliye süresinin uzaması, ülkenin batıdaki komşularıyla sınır kapılarında yaşanan istikrarsızlıklar, Litvanya sınırında politik sorunlar nedeniyle her an kapıların kapanma riski ile karşı karşıya kalınması ve kapandığında açılma süresinin belirsizliği büyük bir tehdit oluşturmaktadır.

7. Sektörde İhracatın Artırılması için Firmalara Öneriler

Belarus ile ticaret yapmak isteyen Türk firmaları için önemli fırsatlar ve zorluklar bulunmaktadır. Yasal düzenlemeler, lojistik zorluklar, politik riskler ve kültürel farklar gibi unsurlar dikkate alınarak doğru stratejiler geliştirilmelidir. Bu stratejilerle ve pazarda yer alabilmek için sabırlı bir tutum sergilenmesi halinde Belarus ile sürdürülebilir bir iş ilişkisi kurmak mümkündür.

Ayrıca, firmalarımızın ürün pazarlamasında markalarının avantajları konusunda tüketici farkındalığını artırmak için büyük eczane zincirleriyle işbirliği yapmaları, tanıtım faaliyetlerine önem vermeleri ve oluşturacakları yerel bir ekip ile pazarda var olmaları faydalı olacaktır.

8. Yararlı Adresler ve Kaynakça

- Belarus Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı (Minzdrav) (<https://minzdrav.gov.by/>)
- Devlet İlaç Denetimi Kurumu (Gosfarmnadzor) (<https://gospharmnadzor.by/>)
- Sağlık Hizmetlerinde Uzmanlık ve Test Merkezi (RCETH) (<https://rceth.by/>)
- Tekel Karşıtı Düzenleme ve Ticaret Bakanlığı (MART) (<https://mart.gov.by/>)
- Belarus Doktorlar Birliği (BAV) (<https://beldoc.by/>)
- Belarus Evrensel Emtia Borsası (BUTB) (<https://www.butb.by/>)
- Zakupki BUTB (<https://zakupki.butb.by/auctions/>)
- Ulusal İhracat Destek Merkezi (<https://goszakupki.by/>)
- Med Vestnik Tıbbi Bülteni (<https://medvestnik.by/>)
- Belarus Cumhuriyeti Ulusal Mevzuat ve Hukuk Bilgi Merkezi (NCLLI) (<https://center.gov.by/>)
- Belarus Ulusal Bilimler Akademisi (NASB) (<https://nasb.gov.by/ru/about/glavnaya/>)
- Belarus Cumhuriyeti Ekonomi Bakanlığı (<https://economy.gov.by/>)
- Vergi ve Gümrük Bakanlığı (<https://nalog.gov.by/>)
- Devlet Standardizasyon Komitesi (Gosstandart) (<https://gosstandart.gov.by/>)
- Belarus Devlet Standardizasyon ve Belgelendirme Enstitüsü (BelGISS) (<https://belgiss.by/>)
- Devlet Gümrük Komitesi (<https://www.customs.gov.by/>)
- Belarus Yatırım Ajansı (NAIP) (<https://investinbelarus.by/ru/>)

- Belarus Ticaret ve Sanayi Odası (BelCCI) (<https://bcc.by/ru/>)
- Avrasya Ekonomik Birliği Bilgi Portalı (<https://eec.eaeunion.org/>)